

Редагування тексту Державного Гімну: дискусійність питання

Марина Посікера, студентка¹ (ORCID: 0009-0006-1659-5274)

Київський національний університет будівництва та архітектури, проспект Повітряних Сил, 31, Київ, Україна, 03037

АНОТАЦІЯ

В даній науковій роботі досліджено критику текстів Державних Гімнів країн світу, в тому числі й український. Описано критику Є. Голибарда стосовно вірша Чубинського, також в ній розповідається про славені Литви, Греції, Австралії та Польщі. Це допоможе краще зрозуміти чому саме ті чи інші слова викликають занепокоєння в людей.

Ключові слова: Державний Гімн, славень, самоідентифікація, незалежність, аморфність, національне піднесення.

1. ВСТУП

Не існує жодного народу, який не мав би своїх символів, які уособлюють його національну єдність та самоідентифікацію. Вони покликані підносити дух нації у боротьбі за свободу, самоутвердження, за власну самостійну державу. До таких символів, крім Прапора та Герба, належить і Гімн. [4] В історії нашої країни було, насправді, дуже багато віршів, як от «Заповіт» Тараса Шевченка чи «Вічний революціонер» Івана Франка, проте їхня доля не така велична, як вірша Павла Чубинського «Ще не вмерла України» (рис. 1).

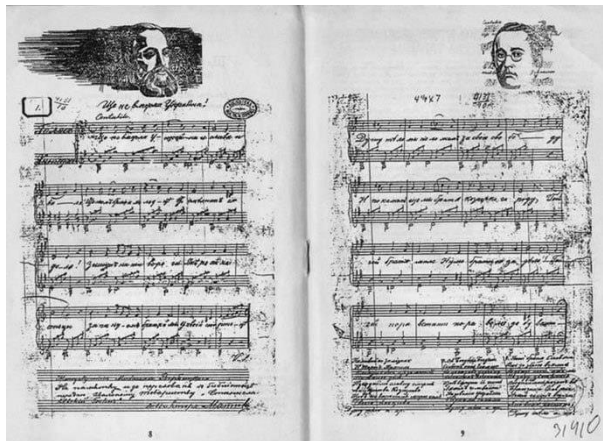

Рис. 1. Автограф Михайла Вербицького. Ноти для голосу й гітари (1965)

Ця пісня залишає свій слід у кожному, хто її слухає. Вона поєднала у собі все: і бойову-закличну пісню, і українські народні мотиви і саме тому справжнім всеукраїнським, національним, а згодом і державним гімном стала пісня «Ще не вмерла Україна».

2. МЕТА

Історико-літературне дослідження історії створення, змін, еволюції та поширення Гімнів; вивчення його значимості як виразника ідентичності й консолідації нації.

3. ДУМКА Є. ГОЛИБАРДА ЩОДО ТЕКСТУ ДЕРЖАВНОГО ГІМНУ УКРАЇНИ

Досліджуючи цю тему, можна знайти одну цікаву та доволі специфічну думку Є. Голибарда (рис. 2) у газеті «Слово Просвіти». Хочу зауважити, що це не моя думка, а я лише цитую цього науковця: «У мене давно склалося враження, що, ворогам України справді суверенної і демократичної дуже хочеться, щоб текст нашого Гімну залишався саме таким, як зараз. Тобто перекрученим за формою, абсурдним – за змістом, руйнівним – у сфері національно-патріотичного самоусвідомлення» [1, с.8].

Рідко можна почути такі висловлення, як в Голибарда. Проте, доля правди в його словах є і ця критика має цілком право на існування.

Таким чином, текст нашого і взагалі всіх Гімнів має бути не аморфний і не плаксивий, а бойовий, урочистий і мобілізуючий.

Рис. 2. Євген Голибард

Проте, існує протилежний факт стосовно цієї думки. Всім відомо, що «Ще не вмерла України» не був утверджений, як державний гімн урр саме через його текст. [2, 3]

Державний Гімн відіграє роль заклику до утвердження самостійності та суверенітету, надихає народ на побудови своєї держави.

4. ЛИТОВСЬКИЙ СЛАВЕНЬ

Не лише в Україні лунають вислови стосовно текстів славенів. До прикладу, Литва має у своєму гімні рядок: «Сонце Литви розжене птьму» (рис. 3). Після здобуття повної незалежності, коли все стало добре, а в житті все

стало на свої місця, то ці слова багато кому стали різати слух. Цитую: «Хіба є у Литви якийсь окреме сонце, якщо сонце у світі одне і якогось особливого, литовського, сонця не існує, як не існує й окремої планети, й окремого глобуса Литви?». Дехто запропонував внести у державний гімн зміни і співати «Сонце в Литві розжене пітьму». Після такої пропозиції почались конфлікти. Люди розділились на два табори: ті, хто вважають гімн недоторканим та ті, хто хочуть його модернізувати [6].

Рис. 3. Ноти та текст для Державного Гімну Литви

5. ЗМІНИ В АВСТРАЛІЙСЬКОМУ ГІМНІ

Напередодні нового 2021 р., уряд Австралії оголосив про наміри змінити текст державного гімну. Зокрема, пропонувалось прибрати згадку про молодість країни у рядку «Бо ми молоді й вільні», тому що поточне формулювання не враховувало історію аборигенів Австралії та прилеглих островів, яка налічує десятки тисяч років.

Відтак із 1 січня 2021 р. у другому рядку гімну «Advance Australia Fair» запропонували подати: «Бо ми єдині й вільні».

Поточне формулювання ігнорувало «горду культуру перших націй» Австралії і змушувало деяких людей відчувати себе «виключеними».

Прем'єр підкреслив, що попри те, що історія сучасної австралійської нації може бути відносно молодою, справжня історія країни є давньою, тому зміни до гімну таки внесли та змінили першочерговий текст гімну країни і люди залишились задоволеними цією реформацією.

6. ПОЛЬСЬКА МАЗУРКА

«Мазурка Домбровського», що стала національним гімном Польщі, починається так: «Сще польска не згінела, кеди ми жиєми...». Навіть не знаючи польської мови, неозброєним оком можна знайти очевидну схожість з нашим гімном [5].

Але з повного тексту гімну було видалено кілька рядків, наприклад: «*Niemiec, Moskal nie osiedzie*» (*Німець, москаль не всидить*), «*Dosyć tej niewoli*» (*Досить вже неволи!*), «*hasłem wszystkich zgoda będzie*» (*Спільним кличем стануть згода*) та інші.

7. ГРЕЦІЯ ТА ВІДСТОЮВАННЯ ГІМНУ.

Існують критичні висловлювання щодо гімну Греції, який починається зі слів: «Впізнаю тебе, волю, з удару твого грізного меча. Впізнаю тебе з погляду, яким ти соломіць красш землю». Проте, не зважаючи на бажання

певних груп людей змінити його текст майже 150 років гімн співається у Греції без будь-яких змін, всупереч різним суспільно-політичним часам [7].

8. ВИСНОВКИ

Отже, зміни в текстах державних гімнів – це дуже дискусійне питання. Моя думка, необхідно зважати на політичну ситуацію в країні. Так, в Україні під час повномасштабного вторгнення депутати намагались внести зміни до тексту, але народ не дозволив. Все залежить від менталітету людей і завжди потрібно зважати на історію, яка закладена в оригінальному тексті.

Твір, який мільйони людей по-справжньому сприймають як музичний символ своєї національної спільноти, не може бути створений штучно чи нав'язаний «згори». Він мусить пройти перевірку часом, історичними подіями, стати невід'ємною часткою суспільного життя.

Отже, на сьогоднішній день Державний Гімн закликає всіх пам'ятати про минулу й сьогоденну славу Батьківщини, про високу жертвовність її синів і дочок у боротьбі за волю й незалежність.

Список літератури та використаних джерел:

- [1] Голибард Є. Гімн України ще треба створити. *Слово Просвіти*. 2002. 19-25 квіт.
- [2] Фещенко А. День державного гімну України: цікаві факти. URL: <https://glavcom.ua/country/incidents/denderzhavnogo-himnu-ukrajini-istorija-ta-tsikavi-fakti-913511.html>.
- [3] Слух – «Ще не вмерла України»: історія державного гімну. URL: <https://slukh.media/texts/history-of-the-national-anthem>.
- [4] Алла Дмитренко – Скільки років державному гімну. URL: <https://history.rayon.in.ua/news/589328-skilki-rokiv-derzhavnomu-gimnu-ukraini>.
- [5] Професор Пономарів – Національний гімн не удосконалюють. URL: <https://www.bbc.co.uk/blogs/ukrainian/ponomariw/2010/07/post-23.html>.
- [6] Кінько Т. Правда – то не гріх: роздуми допитливого довкола державного гімну України. URL: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3635/188/149851>.
- [7] Херсонська обласна бібліотека для юнацтва ім. Б. А. Лавренюва – Гімн в свободі. URL: <https://unalib.ks.ua/gimn-svobod.html>.

ⁱ Робота виконана під керівництвом д.і.н проф. Василя Деревінського